

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodl ve veřejném zasedání konaném dne 27. dubna 2021 o **odvolání obžalovaných XXX**, rozené XXX, narozené XXX v Praze, trvale bytem XXX, XXX, narozeného XXX, trvale bytem XXX, XXX, narozeného XXX, trvale bytem XXX, XXX, narozeného XXX, trvale bytem XXX a XXX, narozené XXX, trvale bytem XXX a odvolání státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Pardubicích proti rozsudku Okresního soudu v Pardubicích ze dne 27. ledna 2021, č. j. 1 T 194/2020-1179,

takto:

*Z podnětu odvolání obžalovaných se napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. f), odst. 2 tr. řádu **zrušuje ve výroku o náhradě škody** a podle § 265 tr. řádu se poškozená Elektrárna Chvaletice, a. s., se sídlem Chvaletice, K Elektrárně 227, **odkazuje s nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.***

*Odvolání státního zástupce se podle § 256 tr. řádu **zamítá.***

*V ostatních výrocih **zůstává napadený rozsudek nezměněn.***

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem byli obžalovaní XXX odsouzeni pro přečin poškození a ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení podle § 276 odst. 1 tr. zákoníku a zároveň pro přečin poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku. Za tyto přečiny byly obžalovaným uloženy podle § 276 odst. 1 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku a § 67 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku a § 68 odst. 1, odst. 2, odst. 3 tr. zákoníku peněžité tresty sestávající u každého z nich ze 70 denních sazeb, přičemž výše denních sazeb byla stanovena jednotlivě u konkrétních obžalovaných v rozmezí od 400 do 700 Kč. Konkrétně pak byl obžalované XXX uložen peněžitý trest v celkové výměře 49 000 Kč, XXX ve výměře 35 000 Kč, XXX ve výši 28 000 Kč, XXX ve výši 35 000 Kč a XXX ve výši 42 000 Kč. Obžalované XXX a obžalovanému XXX byly dále uloženy podle § 70 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku i tresty propadnutí věcí, jmenovitě kovových kotev, transparentu, kladiv, příklepových vrtaček a akumulátoru k vrtačce. Podle § 228 odst. 1 tr. řádu byla všem pěti obžalovaným uložena povinnost zaplatit společně a nerozdílně na náhradu škody poškozené Elektrárně Chvaletice, a. s. částku 32 970 Kč. Podle § 229 odst. 2 tr. řádu byla poškozená Elektrárna Chvaletice, a. s. odkázána se zbytkem nároku na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.
2. Uvedených přečinů se měli obžalovaní dopustit tím, že v době od XXX hodin dne XXX 2016 do XXX hodin dne XXX 2016 ve XXX, společně s osobami XXX, narozená XXX, státní příslušnice XXX, XXX, narozený XXX, státní příslušník XXX, XXX, narozený XXX, státní příslušník XXX, XXX, narozený XXX, státní příslušník XXX, XXX, narozený XXX, státní příslušník XXX, a XXX, narozená XXX, státní příslušnice XXX, kteří jsou trestně stíháni samostatně, po předchozí domluvě a vykonané přípravě ekologického protestu proti dalšímu provozu tepelné elektrárny XXX, nejprve překonali za pomoci přineseného teleskopického žebříku betonové oplocení s žiletkovým ostnatým drátem na západní straně objektu tepelné elektrárny XXX, po areálu této elektrárny se následně volně pohybovali, po servisním žebříku umístěném na vnější straně věže vylezli na ochoz chladicí věže č. 2, kdy během tohoto výstupu za

sebou tento servisní žebřík zajistili řetězy s visacími zámky, proti pohybu dalších osob na žebříku. Následně pomocí přinesené horolezecké techniky slanili z ochozu věže níže po jejím plášti, kde pomocí přinesených aku vrtaček cíleně navrtali opláštění chladicí věže č. 2, kterou tím poškodili, a umístili zde skoby ke svému kotvení a dále kotvy, mezi kterými rozvinuli na plášti této věže transparent s nápisem "XXX" a transparent "XXX", ochoz chladicí věže č. 2 odmítli opustit, a dále v blíže neurčené době denních hodin dne XXX 2016 zavěsili na vnitřní plášť chladicí věže č. 2 dýmovnice, které si za tímto účelem po předchozí dohodě přinesli a tyto odpálili, kdy v důsledku jejich vyhoření došlo ke znečištění vnitřní části pláště chladicí věže č. 2, dále na chladicí věži č. 2 setrvali až do podvečerních hodin dne XXX 2016, kdy věž opustili. Přitom uvedeným jednáním poškodili jednak vnější část pláště chladicí věže č. 2, jehož následná oprava si vyžádala náklady ve výši 417 480 Kč, a dále i vnitřní část pláště chladicí věže č. 2, jehož následné vyčištění a oprava byly spojeny s náklady v celkové výši 142 350 Kč, čímž poškozené společnosti Elektrárna Chvaletice a. s., dříve Sev.en EC, a. s., IČ: 28786009, se sídlem K Elektrárně 227, 537 12 Chvaletice, způsobili škodu ve výši 559 830 Kč bez DPH, a takto vědomě a srozuměně ohrozili provoz výrobního bloku č. 2 XXX směřující k výrobě elektrické energie jako obecně prospěšného účelu.

3. Proti rozsudku okresního soudu podali v zákonné lhůtě odvolání všichni obžalovaní i státní zástupce. Státní zástupce podal odvolání v neprospěch všech obžalovaných do všech výroků rozsudku, jmenovitě však napadl především výrok o vině ve vztahu k právní kvalifikaci jednání jako trestného činu poškození a ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení.
4. Státní zástupce připomněl, že už v obžalobě uvedené jednání vedle přečinu poškození cizí věci právně kvalifikoval jako zločin poškození a ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení podle § 276 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zákoníku, zatímco okresní soud právní kvalifikaci zmínil jen na přečin podle § 276 odst. 1 tr. zákoníku. Státní zástupce je však přesvědčen, že bylo na místě použít přísnější právní posouzení a z dokazování je nutno vyvodit, že jednáním obžalovaných byla způsobena porucha provozu obecně prospěšného zařízení jako znak kvalifikované skutkové podstaty podle § 276 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zákoníku. Připomněl teoretický výklad uvedeného právního znaku, podle něhož poruchou obecně prospěšného zařízení je nutno rozumět vyřazení obecně prospěšného zařízení z provozu. Je zjevné, že nemůže jít jen o zcela krátkou dobu přerušování provozu, neboť přerušování, které by bylo lehce odstranitelné, nelze pokládat za poruchu provozu obecně prospěšného zařízení.
5. Podle státního zástupce okresní soud nesprávně dovodil, že omezení funkčnosti poškozeného obecně prospěšného zařízení, které si vyžádá nutnou opravu, v jejímž důsledku dojde k přerušování provozu, nenaplňuje uvedený znak způsobení poruchy provozu obecně prospěšného zařízení, pokud předmětné zařízení (chladicí věž) bylo stále funkční, byť došlo k částečnému omezení jeho funkčnosti. Takovýto výklad shledává státní zástupce nesprávným, neboť nepřiměřeně a nezákonně zužuje výklad trestní odpovědnosti a neodráží skutečnost, že fakticky došlo k poruše provozu uvedené chladicí věže, byť z důvodu nutné a neodkladné opravy tohoto zařízení, která byla provedena teprve s časovým odstupem od jednání obžalovaných, a nikoliv bezprostředně po zásahu obžalovaných. Podle státního zástupce je z tohoto pohledu nerozhodné, zda k následku v podobě způsobení poruchy provozu poškozeného zařízení došlo ihned po jednání obžalovaných, či teprve po uplynutí určité doby.
6. V posuzované věci došlo jednáním obžalovaných k takovému poškození pláště chladicí věže č. 2 Elektrárny Chvaletice, a. s., které si podle vyjádření soudního znalce Ing. Richarda Motyčky vyžádalo nezbytnou opravu, neboť by jinak došlo k porušení statiky této chladicí věže. Je také zcela evidentní, že v době od XXX 2016 do XXX 2016 došlo právě v důsledku jednání obžalovaných k nutnému odstavení chladicí věže č. 2 elektrárny z jejího provozu, právě za účelem nutné opravy. Je sice pravdou, že chladicí věž č. 2 byla v době od XXX 2016, kdy došlo k dokončení opravy zauhlovacího mostu, až do XXX 2016 ještě v provozu, avšak jednalo se o jakýsi havarijní či nouzový provoz této chladicí věže a to z důvodu eliminace dalších škod

způsobených neprovozováním výrobního bloku elektrárny. Část prací na opravě chladicí věže bylo možné technicky provést za jejího provozu, část ale bylo nutné provést až po odstávce tohoto zařízení z provozu.

7. Státní zástupce nesouhlasí s názorem, že by bylo nutné způsobení úplné nefunkčnosti tohoto zařízení, aby byl navozen stav poruchy obecně prospěšného zařízení. Předchozí judikatura vycházela z dřívější právní úpravy obsažené v zákoně č. 140/1961 Sb., trestního zákona a otázku poruchy a nastalé nefunkčnosti řešila pouze z pohledu ustanovení § 88 odst. 1 tr. zákona, tedy z pohledu materiální stránky trestného činu v podobě míry společenské nebezpečnosti. Je pravdou, že dosavadní soudní praxe se nesečkala s poškozením podobného typu obecně prospěšného zařízení, jakým byla tepelná elektrárna, v případě dřívějších rozhodnutí šlo o mnohem jednodušší zařízení, nicméně z ustanovení § 132 tr. zákoníku lze jednoznačně dovodit, že uvedeným zařízením se rozumí kromě jiného také energetické zařízení. Státní zástupce odkázal na definici obsaženou v zákoně č. 458/2000 Sb., který popisuje zařízení k výrobě elektrické energie, a v tomto smyslu pak státní zástupce považuje za nezbytné zařízení ve smyslu energetického zařízení už samotnou chladicí věž elektrárny, která z technického hlediska obstarává chlazení výrobního bloku tepelné elektrárny. Jednotlivé chladicí věže realizují chlazení zejména funkčních technologických celků strojovny bloku - kondenzátorů TG, parních napájecích zařízení a olejových chladiců TG provozovaných bloků. Při zhodnocení významu chladicí věže elektrárny a funkcí, které zajišťuje, kdy v § 132 tr. zákoníku je za obecně prospěšné zařízení kromě zmiňovaných energetických zařízení řazeno např. i ochranné zařízení proti úniku znečišťujících látek, dovozuje státní zástupce, že chladicí věž tepelné elektrárny je nejen významným technologickým celkem pro chlazení výrobního bloku elektrárny, ale také zařízením pro odsíření a vypouštění odsířených spalin. Je proto přesvědčen, že obecně prospěšným zařízením ve smyslu § 132 tr. zákoníku je nejen elektrárna jako celek, nebo její výrobní blok, ale za obecně prospěšné zařízení lze označit i každou z chladicích věží této elektrárny.
8. Usnesením ze dne 7. 8. 2013, sp. zn. 8 Tdo 718/2013, Nejvyšší soud uzavřel, že energetickým zařízením a tedy i obecně prospěšným zařízením je např. pouhý transformátor elektrické energie v rámci trafostanice. Pokud tedy lze označit za obecně prospěšné zařízení i transformátor v rámci trafostanice a elektrizační přenosové soustavy, pak logickým výkladem nutno dovodit, že takovým obecně prospěšným zařízením je i samotná chladicí věž v rámci chladicí a odsířovací soustavy tepelné elektrárny. V rozhodnutí publikovaném pod č. 16/1973 Sb. rozh. tr. dospěl Nejvyšší soud k závěru, že za obecně prospěšné zařízení lze považovat i zabezpečovací zařízení na železničních přejezdech, přičemž poškozením tohoto zařízení sice nedochází k porušení provozu železniční dráhy, nýbrž tohoto zabezpečovacího zařízení. Rovněž v případě vyřazení návěstidla z provozu, jak bylo rozebráno v rozhodnutí publikovaném pod č. 44/1993 Sb. rozh. tr., jde o naplnění znaků uvedeného trestného činu, i když při vyřazení návěstidla nedojde k poruše provozu vlaků. Státní zástupce je tedy přesvědčen, že chladicí věž tepelné elektrárny by měla být posuzována sama o sobě jako obecně prospěšné zařízení a jednání obžalovaných by proto mělo být posuzováno přísněji jako zločin podle § 276 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zákoníku. Jde totiž o technicky složité nezbytné energetické zařízení, které plní nejen funkci chlazení při výrobě elektrické energie, nýbrž také jde o ochranné zařízení proti úniku znečišťujících látek. Pokud tedy v důsledku jednání obžalovaných došlo minimálně v době od XXX 2016 do XXX 2016 k odstávce chladicí věže č. 2 z provozu, neboť zde probíhaly nezbytné opravy k jejímu dalšímu možnému provozování, pak podle názoru státního zástupce došlo k poruše provozu této chladicí věže jako obecně prospěšného zařízení. Jednání obžalovaných měl proto okresní soud posoudit podle § 276 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zákoníku a navrhl proto, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a sám nově uznal obžalované vinnými zločinem podle § 276 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zákoníku a současně přečinem poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku a obžalovaným uložil úhrnné tresty ve shodné výši, jako byly tresty v napadeném

rozsudku, když takovýto postih pokládá státní zástupce za postačující i v případě přísnější právní kvalifikace.

9. Proti rozsudku okresního soudu podali odvolání všichni obžalovaní, svá odvolání přitom zaměřili výlučně do výroku o povinnosti uhradit náhradu škody Elektrárně Chvaletice, a.s. Obžalovaní poukázali na to, že už v přípravném řízení uhradili škodu ve výši 559 830 Kč, jak byla stanovena v samotné obžalobě. Poškozený sice uplatňoval nárok na úhradu vyšší škody, tento další nárok však ani policejní orgán, ani státní zástupce v obžalobě, ani okresní soud nepovažovali za součást škody ve smyslu použité právní kvalifikace. V obžalobě byla škoda uvedena ve výši zmíněné částky bez DPH, takto ostatně škodu vyčíslil i sám poškozený, soud ve výroku o vině dospěl ke shodnému závěru o výši škody, jak byla uvedena v obžalobě, a v této výši také obžalovaní škodu uhradili. Poté nicméně nalézací soud dospěl k odlišnému názoru stran povinnosti nahradit i DPH.
10. Obžalovaní připomněli, že otázka případného započítávání daně z přidané hodnoty byla již opakovaně řešena soudy v civilních i trestních řízeních, kdy jako výchozí pravidlo se zohledňuje, zda pro poškozeného představuje zátěž skrze DPH újmu, nebo zda si tento výdaj může odečíst na výstupu, čímž dosáhne jeho úhrady jiným způsobem. Jiná situace je, když je škoda způsobena plátcem DPH na obchodním majetku, kdy z rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2013 sp. zn. 25 Cdo 3039/2011, obžalovaní dovozují, že výjimkou z obecného pravidla je situace, kdy poškozený je sám plátcem DPH, škoda přitom vznikla na jeho majetku, který používá při své činnosti podléhající daňové povinnosti, a zároveň mu vznikl nárok na odpočet DPH vůči správci daně. V takovém případě je skutečnou škodou pouze částka vynaložená na uvedení věci do původního stavu bez uhrazené DPH plátcem na vstupu, neboť pouze o tuto částku se vzhledem k nároku poškozeného na její odpočet majetek poškozeného snížil. Ze skutečnosti, že poškozený v celém rozsahu uplatňoval v trestním řízení nárok pouze v rozsahu základu daně, lze poté dovodit, že si odvedenou DPH mohl odečíst na výstupu a nepředstavovala pro něj tedy žádnou ekonomickou zátěž. Ačkoliv zdánlivě uhradil DPH servisní firmě, v důsledku daňové odpočtu o stejnou částku zaplatil méně na odvodu DPH na výstupu. Faktický i ekonomický dopad úhrady částky tedy odpovídal základu daně bez DPH. V tomto směru odkázali obžalovaní i na rozhodnutí Nejvyššího soudu z 21. 10. 2009, sp. zn. 4 Tz 75/2009.
11. Obžalovaní proto navrhli, aby odvolací soud výrok o povinnosti nahradit uvedenou částku jako škodu Elektrárně Chvaletice, a. s. zrušil a poškozenou společnost odkázal s jejím nárokem na řízení ve věcech občanskoprávních. Státní zástupce shledal odvolání obžalovaných do výroku o povinnosti nahradit škodu jako důvodné a navrhl, aby odvolací soud odvolání obžalovaných v tomto směru vyhověl.
12. K odvolání státního zástupce podali obžalovaní obsáhlé vyjádření a navrhli, aby toto odvolání bylo jako nedůvodné zamítnuto. Připomněli, že už v původním řízení uhradili celou škodu, jak byla orgány činnými v trestním řízení vyčíslena, a před soudem prvního stupně usilovali o právní kvalifikaci svého jednání pouze jako přečinu a v této souvislosti také navrhovali rozhodnout o podmíněném zastavení trestního stíhání. Zdůraznili, že v době spáchání činu nebyla vůbec příslušná chladicí věž v provozu, v té době byla plánovaně odstavena. V době běžného provozu by ostatně provedení podobného jednání bylo patrně nemožné nebo významně obtížnější. Ze skutkového stavu vyvozeného okresním soudem vyplynulo, že poškozená věž byla nejdříve diagnostikována, následně byla plánovaně bez provedení opravy uvedena do provozu, protože způsobené poškození tomu nijak nebránilo. Uvedení do provozu proběhlo v té době, jak bylo plánováno ještě předtím, než se stal žalovaný skutek, tedy v návaznosti na harmonogram opravy jiné závady, která se v elektrárně vyskytla ještě před jednáním obžalovaných. Obžaloba pak předpokládala, že na dobu opravy věže byl opět odstaven z provozu celý elektrárenský blok, což se během hlavního líčení ukázalo jako nepravdivá informace. Bylo zjištěno, že opravy ochozu a vnějšího pláště probíhaly za provozu, protože provoz jako takový tomu nijak nebránil. Sporná se ukázala otázka, kdy a jak byl opraven vnitřní plášť chladicí věže. Z dokazování vyplynulo, že

druhý elektrárenský blok běžel i během oprav vnitřního pláště druhé chladicí věže a dodával do sítě elektřinu nezávisle na průběhu opravy, protože po tu dobu byla tato věž od bloku odpojována a na druhý elektrárenský blok byla napojena věž č. 3, která jinak sloužila bloku č. 3, který ale byl v tu dobu mimo provoz z důvodu zcela jiné a dlouhodobě plánované opravy. Možnost zaměnitelnosti věží a bloků pak byla potvrzena i znaleckým posudkem a skutečnost využití jiné věže po dobu nepřetržitého provozu bloku č. 2 byla písemně potvrzena samotným poškozeným.

13. Z dokazování tak vyplynulo, že samotný skutek neměl vliv na provoz elektrárny jako celku, ani na provoz bloku č. 2 jako její dílčí části. Poškození, která bylo možné opravit za provozu, se opravila za provozu chladicí věže, zbylá vnitřní část se opravila při úpravě provozu, při níž se tah spalin a páry převedl do jiné nevyužité věže. Tento stav potvrdila i výroční zpráva Elektrárny Chvaletice, a. s.
14. Pokud státní zástupce odvoláním vyvolal diskuzi o vymezení pojmu obecně prospěšného zařízení, kdy dochází k závěru, že jím může být samotná chladicí věž jako taková, pak s uvedeným názorem obžalovaní nesouhlasí. Pokládají za nepřípustné, aby státní zástupce vedl v tomto řízení podobnou úvahu s ohledem na to, jak byl vymezen předmět trestního řízení. Mají za nesprávné pojetí samotné chladicí věže jako obecně prospěšného zařízení a i pokud by mělo jít o správné vymezení obecně prospěšného zařízení, nelze podle nich dovodit, že by toto zařízení mělo poruchu. Navíc některé skutkové podklady úvahy státního zástupce nemají oporu v dokazování.
15. Obžalovaní zdůraznili význam obžalovací zásady a nutnost přesného vymezení skutku, o němž se vede trestní řízení, a pokud v obžalobě bylo uvedeno, že měli vyvolat poruchu výrobního bloku č. 2 tepelné elektrárny spočívající v odstávce tohoto bloku z výroby a dodávky elektrické energie, pak jde o jednání odlišné, než jak je nyní vymezuje státní zástupce v odvolání. Podle obžaloby měla porucha trvat po celé období od XXX do XXX 2016, následně však bylo během řízení zjištěno, že uvedený blok č. 2 elektrárny po celé období fungoval a dodával do sítě elektrickou energii. Svou argumentací v odvolání se státní zástupce dostal ke skutkovému vymezení, které se vymyká předmětu řízení, jak byl popsán v obžalobě. Obžalovaní nesouhlasí ani s označením samotné chladicí věže jako obecně prospěšného zařízení. Chladicí věž totiž může fungovat jen v rámci bloku elektrárny napojena na tento výrobní blok, sama o sobě její funkce ztrácí smysl. Samotná chladicí věž nic nevytváří, žádnou vnější činnost sama nevykonává, stěžejí existuje veřejný zájem na chlazení horké páry, dán je pouze veřejný zájem na výrobě elektřiny. Pokud by měla plnit jiné funkce, např. jako nosič transparentu, pak by stěžejí takovou funkci bylo možné považovat za obecně prospěšnou. Pokud je chladicí věž poškozená, je nutno její poškození posuzovat podle toho, do jaké míry je tímto poškozením zasažena funkce obecně prospěšného zařízení jako celku. Rozlišování na celek a jeho součást má pak smysl spíše teoretický, v praktické rovině však vždycky lze identifikovat, jaké jsou důsledky tohoto poškození. V případě, který uvedl státní zástupce v souvislosti s trafostanicí a poškozením transformátoru, je rovněž rozhodující, zda zůstává zachována základní funkce. Pokud by třeba došlo k porušení záložní trafostanice stojící vedle jiné funkční trafostanice, pak by poškození vyžadovalo opravu, nedošlo by poškozením obecně prospěšného zařízení ke způsobení poruchy. Důsledkem jednání obžalovaných nebyla jakákoliv změna v provozu, dopad do něj, a pojem poruchy je nutné pojmově vztáhnout právě k provozu.
16. Pokud mohla být poškozená část celku bez dalšího dočasně nahrazena jinou nepoužívanou částí, totiž funkční věží č. 3, pak nelze na poškozenou část celku, jež v kontextu daných okolností mohla být bez dalšího dočasně nahrazena jinou částí, totiž nepoužívanou funkční věží č. 3, nahlížet jako na samostatné obecně prospěšné zařízení. Samo poškození je kryto už prvním odstavcem citovaného ustanovení trestního zákoníku a jeho případný rozsah nese zvýšenou odpovědnost z titulu výše škody, která rovněž může založit kvalifikovanou skutkovou podstatu daného trestného činu. Pojmovým znakem každého poškození je to, že se musí opravit nebo nějak odstranit, a ani nutnost opravy sama o sobě nezakládá existenci poruchy v právním slova

smyslu. Podle obžalovaných z dokazování vyplynulo, že vnější plášť a ochoz bylo možné opravit za provozu, nelze tedy uvažovat o tom, že by tato poškození byla příčinou at' odstávky, či poruchy uvedeného zařízení. Izolovaně lze posoudit poškození na vnitřním plášti, které spočívalo výhradně v začouzení dýmovnicemi. Z hlediska dokazování pak nebylo ani na jisto postaveno, že část oprav, kterou bylo nutné provést při plánované odstávce věže, byla z technického hlediska a z hlediska stability stavby vůbec potřebná, či zda se nejednalo o opravu vedenou spíše pořádkovými či estetickými potřebami.

17. Pro úvahu, že poškozená společnost spustila chladicí věž v havarijním či nouzovém provozu, není ve spise žádný důkaz. Ostatně i přepnutí na provoz chladicí věže č. 3 se zachováním provozu bloku č. 2 došlo pouze na dobu nezbytně nutnou, kdy byl opravován vnitřní plášť, ačkoliv se tak mohlo stát na dobu všech oprav. Věž č. 3 byla přitom zcela v pořádku a mohla běžet v záskoku za věž č. 2 nejen po dobu opravy vnitřního pláště, ale i po dobu oprav vnějšího pláště a ochozu. Navíc, pokud by provozovatel elektrárny spustil věž v provozu havarijním či nouzovém, který by představoval sebemenší riziko, ačkoli místo toho mohl po celou dobu používat nedotčenou věž č. 3, jednalo by se o spáchání téhož trestného činu, protože by šlo o ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení. Klíčovým znakem tohoto trestného činu není to, že jde o cizí věc, uvedený čin lze spáchat i na věci vlastní, a pokud nevyvstal důvod k zahájení prošetření, zda k podobnému ohrožení nedošlo, lze vyvodit, že ani státní zástupce nevěří, že by šlo o jakýkoli rizikový provoz. Šlo tedy o provoz zcela řádný a bezrizikový.
18. Obžalovaní pak upozornili, že pokud je odvolací soud povinen z podnětu odvolání státního zástupce zaměřeného do výroku o vině přezkoumat jednotlivé výroky napadeného rozsudku, pak by mohl znovu přezkoumat i předpoklady k tomu, zda bylo možné rozhodnout o podmíněném zastavení trestního stíhání. Takový postup je přitom možný i v odvolacím řízení. Obžalovaní znovu připomněli, že podle jejich přesvědčení byly podmínky pro takový postup splněny, šlo o spáchání přečinu, škoda byla uhrazena v plné výši, obžalovaní se doznali, v přípravném řízení s orgány činnými v trestním řízení spolupracovali a dosud vedli spořádaný život a spáchaný skutek byl jednorázovým excesem způsobeným nepřímým úmyslem. Jsou přesvědčeni, že v jejich případě nejsou dány žádné přitěžující okolnosti, které by měly navrhanému postupu bránit, a předložili tedy odvolacímu soudu k úvaze, zda nezrušit rozsudek okresního soudu ve výrocích o vině i trestu a poté případně trestní stíhání podmíněně zastavit.
19. Z podnětu podaných odvolání musel odvolací soud ve smyslu § 254 tr. řádu přezkoumat zákonnost a odůvodněnost všech jednotlivých výroku napadeného rozsudku a zároveň přezkoumal i správnost postupu řízení, které vydání rozsudku předcházelo. Poté dospěl k následujícím závěrům.
20. Okresní soud provedl k objasnění věci velmi podrobné a pečlivé dokazování, detailně se zaměřil na zjišťování dopadu jednání obžalovaných do provozu XXX a podrobně se zaobíral nutností a způsobem provedení oprav i dopadem způsobeného poškození do provozu tepelné elektrárny jako výrobce tepla a elektrické energie. S jeho názory, které posléze z dokazování vyvodil, se může ztotožnit i odvolací soud.
21. I když v podané obžalobě hodnotil státní zástupce jednání obžalovaných kromě přečinu poškození cizí věci jako zločin poškození a ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení ve smyslu § 276 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zákoníku a dovozoval, že svým činem obžalovaní způsobili poruchu provozu obecně prospěšného zařízení, okresní soud logicky a přesvědčivě vyložil, proč neshledal jako prokázané naplnění uvedeného znaku kvalifikované skutkové podstaty. I podle odvolacího soudu bylo na místě posoudit jednání obžalovaných pouze jako přečin podle § 276 odst. 1 tr. zákoníku. Z pohledu argumentace obsažené v odvolání státního zástupce, který se pokouší rozlišit chladicí věž elektrárny nejen jako součást technologie a výrobního zařízení tepelné elektrárny, ale jako samostatnou věc s vlastním účelem, která rovněž zajišťuje určitý obecně významný zájem, pokládá odvolací soud za nutné zdůraznit, že

rozhodující z pohledu právního posouzení je především skutečnost, zda poškození chladicí věže způsobené jednáním obžalovaných bránilo v provozu této chladicí věže, tedy v zachování její funkce k chlazení páry a odvodu vyčištěných spalin z výrobního bloku. Z dokazování, které bylo provedeno v průběhu hlavního líčení, pak vyplynulo, že i přes poškození, které bylo následně odborně prozkoumáno a vyhodnoceno, považovala Elektrárna Chvaletice, a. s. za možné spustit po odstranění dřívější závady nesouvisející s jednáním obžalovaných uvedenou chladicí věž do provozu, takže chladicí věž nadále sloužila k tomu účelu, k němuž byla určena. Teprve v situaci, kdy v důsledku plánované menší výroby elektrické energie a v důsledku dokončení opravy sousední chladicí věže bylo možné chladicí věž č. 2 krátkodobě odstavit, byly provedeny opravy vnitřního pláště, aby tak bylo poškození způsobené jednáním obžalovaných zcela odstraněno.

22. I když znalec Ing. Motyčka ve svém znaleckém posudku zmínil, že po zásahu obžalovaných zůstala chladicí věž jako stavba nechráněná před povětrnostními vlivy a před působením vlastní technologie provozu, pokud uvedl, že odkrytá místa snižují životnost celé stavby a že vyvstává nebezpečí progresivního snížení životnosti, což podle něj vede k nutnosti bezprostředního provedení oprav, je nutno zdůraznit, že zmíněné chladicí věže jako stavby vybudované již před řadou let procházejí pravidelně určitou kontrolou, údržbou i opravami. I při zachování běžného provozu tepelné elektrárny přitom dochází opakovaně k odstavení chladicí věže z provozu a v této době mohou být prováděny práce na kontrole a odstranění určitých poškození, k nimž dochází už vlivem působení povětrnostních vlivů a provozované technologie. I když do jisté míry bylo využití věže po zmíněném poškození, tedy po zásahu obžalovaných, hodnoceno jako rizikové a její stav měl vyžadovat neodkladné opravy, rozhodně nešlo o stav takový, který by vyžadoval provedení oprav v řádu hodin, dnů nebo několika málo týdnů. Provedení oprav tedy bylo možné na určitou dobu odložit a způsobená poškození zcela neznemožňovala další provoz chladicí věže. Pokud by ovšem docházelo k odložení opravy zmíněných poškození po delší dobu, např. v řádu měsíců či roků, pak by samozřejmě hrozilo narůstání rozsahu tohoto poškození, mohlo by dojít k výskytu prasklin, drolení materiálu, narůstání rozsahu poškození a postupně i k závažnějším následkům, na jaké znalec upozornil. V následné době by poté podle znalce mohlo dojít k nebezpečnému snížení statické stability, následně i k destrukci částí věže, či celé věže, nicméně zjevně takto závažné následky nehrozily v řádu několika dnů či týdnů, či v nějakém relativně kratším období, po které bylo možné provedení opravy odložit.
23. Jestliže tedy obžalovaní způsobili poškození na zařízení, u něhož dochází k opakovaným odstávkám, k opakovaným kontrolám, údržbě a provádění oprav, pak bylo možné, jak k tomu došlo i podle zjištění okresního soudu, odložit provedení nutných oprav na dobu, kdy bude věž krátkodobě odstavena z provozu, aniž by to narušilo fungování elektrárny či výrobního bloku k výrobě elektrické energie. Stěžejní z pohledu provozu obecně prospěšného zařízení je pak právě to, že chladicí věž, ať bude pojmána jako součást určité širší technologie, či jako věc samostatná, je zařízením, které zajišťuje určitou nezbytnou funkci v rámci výroby elektrické energie. Tato základní funkce pak narušena nebyla a další funkce související s využitím chladicí věže jako součásti technologie tepelné elektrárny pak bylo možné realizovat i v době po zásahu obžalovaných a po poškození uvedeného zařízení, které zcela neznemožňovalo další provoz s předpokladem, že v blízké době, kdy bude věž krátkodobě odstavena z provozu (k čemuž docházelo opakovaně) bude možné opravy provést. Za této situace, kdy bylo možné nutné opravy provést v době, kdy věž nebyla začleněna do provozu, pak nelze vyvozovat, že by byla jednáním obžalovaných způsobena porucha provozu obecně prospěšného zařízení.
24. Pro zjednodušení lze uvést, že pokud by byla chladicí věž v provozu jen pět dní v týdnu a zbývající dva dny byla pravidelně z provozu odstavena a nezbytné opravy by bylo možné provést ve dnech odstávky, pak by nebylo možné vyvozovat způsobení poruchy provozu obecně prospěšného zařízení. I když hmotná škoda na chladicí věži byla vysoká, došlo po provedení opravy poškození k obnovení stavu, který dokonce umožňoval další využití záruky na dříve provedené stavební práce na této chladicí věži.

25. Za této situace vyhodnotil odvolací soud odvolání státního zástupce jako nedůvodné a proto toto odvolání zamítl. V návaznosti na výrok o vině sice přezkoumal i výroky o uložených trestech, tyto výroky však sám státní zástupce hodnotil jako věcně správné, tresty jako přiměřené, a to i v případě, pokud by odvolací soud vyhověl návrhu na zpřísnění právní kvalifikace jednání obžalovaných. Obžalovaným byly uloženy peněžité tresty odstupňované podle jejich majetkových poměrů a výdělkových možností a rovněž tresty propadnutí věcí, které byly použity při spáchání trestného činu, a nalézací soud podrobně a přesvědčivě vyložil, z jakých hledisek při ukládání trestů vycházel, když zohlednil i motivaci obžalovaných a jejich dosavadní řádný život.
26. Při přezkoumání výroku o vině odvolací soud zvažoval i návrh obžalovaných na podmíněné zastavení trestního stíhání, shodně s okresním soudem však dospěl k závěru, že takovýto postup vyřízení věci nelze pokládat za postačující. I při zohlednění motivace jednání obžalovaných, kteří především chtěli upozornit ze svého pohledu na významný společenský problém týkající se spalování uhlí, není možné pomíjet, že svým jednáním způsobili obžalovaní škodu, která přesáhla částku 500 000 Kč. Bez ohledu na výši škody způsobené přímo samotné chladicí věži pak vyvolalo jednání obžalovaných i další související vysoké náklady související se sledováním jejich jednání, zajištěním pořádkových a bezpečnostních opatření a dokumentací způsobených následků. Už s ohledem na tyto dopady do majetkové sféry dalších subjektů nepokládal odvolací soud za dostačující rozhodnout o podmíněném zastavení trestního stíhání obžalovaných. Šlo přitom o jednání, na kterém se podílela větší skupina pachatelů, mezi nimi i cizí státní příslušníci, jednání bylo zjevně předem připravené, plánované, organizované, lze usuzovat, že na jeho provedení se podílely i další osoby, kromě těch které se nacházely přímo na chladicí věži elektrárny. S ohledem na výši škody a další náklady, které jednání obžalovaných vyvolalo, proto nepovažoval ani odvolací soud podmíněné zastavení trestního stíhání za postup přiměřený, odpovídající povaze a závažnosti spáchané trestné činnosti a dostačující k vyřízení věci. Přes dosavadní řádný život obžalovaných, přes jejich doznání a úhradu škody, jak byla vyčíslena ve výroku rozsudku, kde byla uvedena jen přímá škoda vzniklá poškozením chladicí věže, tak nebylo možné považovat s ohledem na okolnosti případu zmíněný postup za dostačující.
27. Dále se odvolací soud zaměřil na přezkoumání výroku o náhradě škody a v této části shledal jako důvodné odvolání obžalovaných podpořené i stanoviskem intervenujícího státního zástupce a následně tedy odvoláním dotčený výrok zrušil a poškozenou Elektrárnu Chvaletice, a. s. odkázal s jejím nárokem na náhradu škody zcela na řízení ve věcech občanskoprávních. Výrok o povinnosti k náhradě škody by měl logicky navazovat na výrok o vině a pokud byli obžalovaní odsouzeni mimo jiné za přečin poškození cizí věci podle § 228 tr. zákoníku, jehož znakem je výše škody, bylo nezbytné, aby už v popisu skutku ve výrokové části byla jednoznačně výše způsobené škody určena. Do výroku o vině pak okresní soud uvedl výši škody v částce 559 830 Kč bez DPH, v tomto směru se související výrok o povinnosti nahradit další škodu 32 970 Kč dostává do určitého rozporu se závěrem vztahujícím se k výroku o vině. Okresní soud ostatně ani neuložil obžalovaným povinnost nahradit celou daň z přidané hodnoty vztahující se k fakturovaným pracím, ale stanovil jen určitou poměrnou část, jen dílčí podíl z účtované daně z přidané hodnoty ve vztahu k celé fakturované částce. I z tohoto pohledu stanovení výše částky, kterou by podle původního rozhodnutí měli obžalovaní poškození Elektrárně Chvaletice, a. s. nahradit, jako postup problematický. Z podnětu odvolání obžalovaných tedy odvolací soud zrušil výrok vztahující se k náhradě škody poškození Elektrárně Chvaletice, a. s., a když neshledal důvody k tomu, aby sám obžalované zavázal k uložení této povinnosti, pak podle § 265 tr. řádu poškozenou Elektrárnu Chvaletice, a. s. odkázal s nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.
28. Z podnětu odvolání obžalovaných tedy došlo ke změně výroku o uplatněném nároku na náhradu škody, ve výrocích o vině a uložených trestech pak zůstal napadený rozsudek beze změny.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** další řádný opravný prostředek přípustný.

Nejvyšší státní zástupce a obžalovaný však mohou proti tomuto rozhodnutí podat dovolání. Obžalovaný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Dovolání se podává u okresního soudu, který rozhodl ve věci v prvním stupni, a to do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje. Navrácení lhůty k podání dovolání není přípustné. Dovolání jen proti důvodům rozhodnutí není přípustné.

O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud ČR v Brně.

V dovolání musí být vedle obecných náležitostí podání (§ 59 odst. 3 tr. řádu) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až l) nebo § 265b odst. 2 tr. řádu, o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obžalovaného.

Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

Pardubice 28. dubna 2021

JUDr. Aleš Holík v. r.
předseda senátu